

VERSLAG

BTW, Prijzen en Inkomen, Reële verwachtingen en randvoorwaarden voor SUCCES. 27 MEI 2022 Locatie MENSA

Inhouds opgave	
Introductie	3
<hr/>	
	3
1. Notulen Openingstoespraken	4
<hr/>	
	4
2 Samenvatting keynote speaker Dhr Stanley Esajas	5
<hr/>	
	5
	7
3. Algemene vragenronde	8
<hr/>	
	8
	11
4. Werkgroep discussies	12
<hr/>	
	12
4.1 Werkgroep 1	12
4.2 Werkgroep 2	13
4.3 Werkgroep 3.	14
4.4 Werkgroep 4	15
Sluiting Discussie & afspraken	15

Introductie

De Vereniging Surinaams Bedrijfsleven (VSB) organiseert in samenwerking met de Progressieve Vakcentrale 47 (C-47) een workshop over de concept wet Belasting Toegevoegde Waarde (BTW). De Keynote speaker is dhr. Stanley Esajas LL.M. De heer Esajas is een Fiscalist met een doctoraal Fiscaal Recht van de Universiteit van Amsterdam en een Postgraduate Diploma English Law van de College of Law in London

Het beoogd resultaat van deze workshop is dat op basis van input van diverse deskundigen een adviesdocument wordt geproduceerd. Dit document moet dienen als basis om verdere inhoud te geven aan de discussie tussen de sociale partners en andere relevante actoren over dit vraagstuk invoering BTW. Deze actie moet derhalve gezien worden als een bijdrage voor een effectieve uitvoering van de BTW, waarbij een ieders rol meegenomen wordt.

De genodigden waren vertegenwoordigers van diverse belangenorganisaties van de vakbeweging en de private sector, het ministerie van Financiën, de vaste Commissie BTW en diverse ter zake deskundigen. *(Zie bijlage 1 presentielijst)*

De hoofd programma onderdelen

#	Activiteit
1	Opening- Intro dag programma (Kamlesh Ganesh)
2	Introductie Vakcentrale C-47
3	Introductie Voorzitter VSB
4	Keynote Speaker Fiscalist Stanley Esajas
5	Algemene Vragenronde
6	Instructie werkgroepen en Werkgroep discussies
7	Presentatie werkgroepen incl. feedback/ discussie
8	Algemene Conclusies en afspraken

1. Notulen Openingstoespraken

Openingstoespraak voorzitter van C-47 dhr. Robby Berrenstein.

De Voorzitter heette de aanwezigen welkom.

Zowel werknemers als werkgevers zijn betalende van BTW. Het betreft een algemeen belang. Discussies hierover zijn reeds 20 jaren terug begonnen. Het proces is nu wederom op gang gekomen, zodanig dat er nu reeds een conceptwet is. Met deze workshop willen wij uiteindelijk bijdragen tot een goed en rechtvaardig belastingsysteem. Het gaat hierbij niet alleen om BTW, maar de belastingdruk op werknemers en werkgevers.

Hoe hoog wordt de totale belastingdruk? Wat is de verhouding m.b.t. directe belastingen zoals loonbelasting, wat gaan wij totaal moeten besteden uit het maandelijks inkomen. De bedoeling is dat wij uiteindelijk een bijdrage willen leveren aan die wetgeving. Wij willen komen tot een goed en rechtvaardig belastingsysteem. We hopen dat tijdens deze workshop alle kennis en ervaring wordt gedeeld en dat de vragen die er zijn worden gesteld om uiteindelijk te kunnen komen tot een goed product dat draagvlak heeft van alle actoren en alle groepen binnen onze samenleving. Het lijkt erop alsof dat nu gaat gebeuren, maar het is natuurlijk ook belangrijk dat het succesvol gebeurt.

Openingstoespraak voorzitter van de VSB dhr. Bryan Renten.

We staan aan de vooravond van 1 van onze belangrijke belastinghervormingen van de afgelopen 20 tot 30 jaar. Helaas moeten wij concluderen dat als het gaat om de invoering van BTW, Suriname weer achter op de rest van de wereld loopt. Belangrijk is dat de invoering ervan succesvol gebeurt. Deze discussies m.n. tussen de twee belangrijkste Sociale Partners zijn heel belangrijk, zodat we voldoende informatie kunnen aandragen aan de Regering en de DNA om een goed wetsproduct te maken. Maar ook een wetsproduct dat aansluit bij onze praktijk, dat praktisch uitvoerbaar is omdat het niet mag mislukken. Anders komt het er nooit. BTW heeft een heleboel "beloftes": Verschuiving van indirecte naar directe belasting, betere spreiding van de belasting inkomsten, een eerlijkere belastingdruk etc.. Ook daarover gaat er tijdens deze workshop worden gesproken. Wat is het beoogde doel en hoe gaan wij succes meten. Wat wel heel belangrijk is, en daar staan ondernemers en werkgevers en werknemers aan één kant: Belasting op arbeid is te hoog in Suriname. Belasting op consumptie is relatief laag in Suriname. Daarover moet zeker worden nagedacht en BTW is onderdeel van een integrale belastinghervorming en kan niet worden los gezien van ons Loonbelastingstelsel. Dit is de eerste keer dat deze twee Sociale Partners dit Seminar organiseren. We moeten meer gaan doen. Dialoog is heel belangrijk, discussie is heel belangrijk. We kunnen verschil van mening hebben, maar als wij niet met elkaar praten, gaan wij niet vooruitkomen in dit land. We hopen dat wij met deze workshop voldoende gebruik mogen maken van alle brainpower dat hier verzameld is in deze groep. En dat wij aan het einde van deze dag een aantal hele goede praktische adviezen kunnen geven aan de Regering en DNA om uiteindelijk een heel goed wetsproduct te maken.

2 Samenvatting keynote speaker Dhr Stanley Esajas

Presentatie van dhr. Esajas betrof de volgende onderwerpen:

- Algemene verbruiksbelasting (omzetbelasting/ BTW) en effecten op prijzen en inkomen
- Uitleg van het raamwerk waarbinnen keuzes worden gemaakt over belastingdruk op prijzen (algemene verbruiksbelasting, invoerrechten & accijnzen) versus belastingdruk op winst en inkomen (incl. lonen)
- Het effect van de wisselwerking tussen verbruiksbelastingen (algemene verbruiksbelasting, invoerrechten & accijnzen) op het binnenlands kostprijs niveau en inflatie

Dhr. Esajas gaf een breedvoerige uitleg en achtergrond van belastingen. Aan de hand van diverse statistieken en casussen maakte hij de stappen die noodzakelijk zijn voor de invoering van de BTW duidelijk.

Belasting over Toegevoegde Waarde houdt de belastingdruk gelijk aan het wettelijk tarief op de prijzen, ongeacht op welk niveau de transactie plaatsvindt.

De toegevoegde waarde wordt indirect belast in de factuur/credit methode. Iedere verkoop wordt belast en de OB op inkopen voor zakelijk gebruik (voorbelasting) wordt teruggegeven.

Andere btw-methoden belasten de toegevoegde waarde rechtstreeks (bijvoorbeeld de winstmarge of de cashflow). Zulke technieken worden ook wel gebruikt in een factuur/credit stelsel voor selectieve problemen/gebieden.

Alleen een BTW kan garanderen dat goederen en diensten dezelfde belastingdruk hebben, ongeacht waar zij worden geproduceerd.

Kern voor de invoering van de BTW is tweevoudig:

- Alle economische activiteiten moeten binnen de werkingssfeer van de belasting vallen. Dat betekent bijvoorbeeld dat alle ondernemers geregistreerd moeten zijn voor de BTW,
- Alle voorbelasting voor zakelijk gebruik moet worden teruggegeven aan de ondernemers

Inbreuken op deze principes veroorzaken cumulatie in het systeem. Een slecht gestructureerde btw-voorbereiding en invoering zal tot cumulatie leiden. In een cumulatief systeem werkt de belasting door in de prijzen. Dat verstoort concurrentie. Cumulatie is een bron van inflatie.

In een btw-systeem zijn nettoprijzen en kostprijzen niet veranderd door de belasting. In een cumulatief systeem zit de belasting op inkopen (voorbelasting) in de kostprijs en nettoprijs (en dus ook de exportprijs) van de ondernemer. In een zuiver btw-systeem krijgt de ondernemer alle zakelijke voorbelasting terug van de belastingdienst en zit die belasting dus niet in de kosten en prijzen van de ondernemer.

Neutraliteit bij invoer. Maatstaf van heffing bij invoer begint bij douanewaarde • BTW Waarde bij invoer moet neutraal zijn t.o.v. binnenlandse transacties • Het mag wel lager volgens verdragen, maar dat is nadelig voor je eigen industrie en economie • Import BTW drukt op invoerrechten en accijnzen. Dit is van systematisch belang voor de neutraliteit tussen importen en binnenlandse productie.

In de huidige situatie zijn er nog veel uitdagingen voor invoering van BTW. Er wordt steeds gesteld dat IMF de BTW wil, maar IMF kan geen verhoogde inflatie willen. In één stap een wet invoeren die mensen nauwelijks begrijpen, waar weinig voor is geregeld, en die de inflatoire aspecten van het belastingstelsel versterkt zal het bedrijfsleven benadelen en de consumenten zullen uiteindelijk het gelag betalen.

De wet OB '97 als basis voor overstap naar BTW omvat 5 essentiële stappen

1. Verruiming credit mechanisme (aftrek voorbelasting)
2. Verbreding grondslag
3. Consolidatie tarieven
4. Verlaging invoerrechten/ accijnzen
5. Verlaging winstbelasting

Een gefaseerde implementatie van deze stappen is bevorderlijk voor het succes, de beheersbaarheid van sociaaleconomische implicaties, communicatie met stakeholders, en het opbouwen van vertrouwen en vaardigheid binnen de belastingadministratie. Technisch bestaat een BTW al wanneer de eerste stap is uitgevoerd. De 2e en 3e stap maken het tot een volledige BTW terwijl de 4e en 5e stap het bedrijfsklimaat, de prijsstabiliteit, en de internationale concurrentiepositie bevorderen.

Wanneer wij praten over de relatie loonbelasting en BTW dan praten wij eigenlijk over inflatie. Looneisen gaan niet omhoog vanwege het verbruiksbelasting tarief maar vanwege de inflatie. Inflatie in Suriname is hoog en stijgend (jaarlijkse inflatie voor 2021 is 55% en cumulatieve 3 jaars inflatie 25%; over 10 jaren gemeten staat de officiële inflatie op ongeveer 200%). Een deel van het probleem is nu juist dat de structuur en praktijk van verbruiksbelastingen in Suriname sterke en mijns inziens zelfs ongrondwettelijke inflatoire effecten heeft. Ook heeft Suriname al een vrij hoog niveau van verbruiksbelastingen in relatie tot de totale belastingopbrengst. Belastingen op prijzen zullen altijd zwaarder drukken op de armste huishoudens in vergelijking tot de rijkste huishoudens. Inflatie verhoogt de belastingdruk op prijzen en bepaalde verbruiksbelastingen verhogen de inflatie. Je kan niet geloofwaardig loon- en inkomstenbelasting verruilen voor verbruiksbelastingen in zulke omstandigheden, zonder deze onderliggende problemen te verlichten.

Sinds 2011 spreken successieve regeringen van de wenselijkheid van verschuiving van belastingdruk van inkomen naar verbruik. Verbruiksbelastingen zijn degressief en drukken dubbel zo zwaar op de armste huishoudens in vergelijking met de rijkste huishoudens. Deze verschuiving in alle stilte reeds gerealiseerd in de afgelopen 12 jaren en we zien dat de opbrengst van verbruiksbelastingen is gestegen naar bijkans 50% van de belastingopbrengsten. Dit heeft niet tot een verhoogde belastingopbrengst geleid in relatie tot het GDP. Ik betwijfel of de BTW daar verandering in kan brengen. De vergelijkende cijfers van belastingdruk van OECD en andere landen tonen aan dat Suriname met 40%-50% verbruiksbelastingen in totale belastingopbrengst aan de hoge kant van verbruiksbelastingen zit. De meeste landen in de beschikbare data serie hebben dit percentage beneden de 40%. Financiële ramingen van de huidige en vorige regering geven aan dat zij deze ratio naar 60% tot 70% willen brengen. De belastingopbrengst van landen met hoge

aandelen van verbruiksbelastingen in de belastingopbrengst schijnt echter 20% van GDP niet te kunnen overstijgen. Dit is niet vreemd als je kijkt naar de techniek van de verschillende belastingmiddelen. De beste manier om inkomen te belasten is om inkomen te belasten. Het belasten van prijzen drukt wel op binnenlandse consumptie uit buitenlandse inkomens maar niet op buitenlandse consumptie van wereldinkomen van ingezetenen. Dit is maatschappelijk significant, want de eerste categorie omvat een boost door het inreizen van buitenlandse zakenlui en vakantiegangers, maar raakt ook de binnenlandse consumptie die door buitenlandse liefdadigheid wordt gesubsidieerd. De tweede categorie mist juist het verbruik van hogere binnenlandse inkomensgroepen die vaker dan bij lagere inkomensgroepen in het buitenland plaatsvindt. Deze belastingdruk verschuiving heeft dus een sterk degressief effect. Dit streven om belastingen te verschuiven van inkomen naar verbruik mag dus niet on-geëxamineerd blijven.

Op grond van de presentatie kon de conclusie worden getrokken dat Suriname nog lang niet ready is om het btw-systeem in te voeren en de voordelen ervan te genieten.

Onderstaande link geeft toegang tot de presentatie

<https://acrobat.adobe.com/link/track?uri=urn:aaid:scds:US:0d706c50-213a-4298-a793-9fe9091da9f3>

3. Algemene vragenronde

Dhr. Ravenberg (vertegenwoordiger van de Sociaal Economische Raad)

De planning is om *BTW* per 1 juli 2022 in te voeren. Wat is de gedachtegang daarvan? Ook binnen het onderwijs systeem komt *BTW* summier voor (voor docenten). Is het tijd om dit ook in het onderwijs te incorporeren of uitstel te vragen van de regering?

Antwoord Esajas (Antwoord)

De datum van 1 juli 2022 is voor de minister, omdat de Regering zich heeft gecommitteerd tegenover de IMF om de *BTW* wet gauw in te voeren. Maar een gefaseerde invoering per 1 juli 2022 is wel mogelijk. Als we het niet halen om de volledige *BTW* wet in te voeren kan er desnoods gewerkt worden aan het uitvoeren van de eerste fase hiervan. De invoeringsdatum van 1 juli ligt geheel aan de Surinaamse overheid.

Dhr. Steven Debipersad - Vereniging Economisten in Suriname

Verschillende actoren zijn aanwezig. Er is een werkdocument goedgekeurd door de Raad Van Ministers. Er zijn zelf maatschappelijke discussies. Op welke manier kan onze mening gelden in het in de uitvoering van de *BTW*?

Antwoord

Ten eerste zijn sessies als deze belangrijk voor het uitwisselen van gedachten. Er zijn meer van deze sessies nodig. Het directoraat heeft haar eigen team ingesteld die een traject uiteen zal zetten.

Zolang wetgeving nog niet is goedgekeurd, is er nog ruimte voor aanpassing. Er zijn belangrijke problemen die opgelost moeten worden, Hoe goed of slecht zal de belastingdienst zijn met de teruggave? De automatisch verhogende accijnstarieven, de hoogte van invoerrechten, de cumulatie tussen al de verbruiksbelastingen, de concentratie van belastingdruk op indirecte belastingen en het beklemmend effect op economische activiteiten en huishoudinkomens, en nog meer. Hoe realistisch is het om deze zaken te adresseren bij de invoering van *BTW* op 1 Juli?

Problemen die je niet oplost, zullen zich blijven presenteren met de bedoeling dat ze toch nog worden opgelost. Op de vraag hoe voorbereid men is, wordt aangegeven dat het bedrijfsleven bij het aankondigen van deze wet minimaal 12 maanden de tijd moet krijgen om zich aan te passen aan het nieuw systeem. Het aannemen en in werking stellen van de wet zijn niet hetzelfde, maar er moet in de tussentijd gewerkt worden aan het oplossen van de problemen die zich momenteel presenteren.

Dhr. Ashish Kumar Gayadien (DNA Fractie voorzitter VHP)

Dhr. Gayadin was content met de presentie We gaan onze bestaande wetgeving moeten aanpassen en ook verder moeten uitwerken. Qua implementatie zijn er veel aspecten. Rond SRD 100 en 200 miljoen, waarover er reeds al aan import is betaald. Moeten wij doorgaan met het gefaseerd doorvoeren van de *BTW*?

Mvr. Kotzebue - (DP WORLD vertegenwoordiger VSB)

De BTW wet wordt ingevoerd, maar de scheepvaartwet (waarin douaneprocedures zijn vastgesteld) dateert uit het begin 20ste eeuw. Indirecte belasting van de douane en BTW gaan hand in hand met elkaar. Er is al enige jaren een concept wet opgesteld. Kan de regering voortvarend werken door deze samen met de BTW wet aan te nemen? Door de huidige inning-methode van de belastingdienst, zullen alleen de bonafide bedrijven en bedrijfsleven belast worden, gaan zij niet betalen. Is er een strategie om het in te kapselen binnen BTW?

Antwoord

De Douanewet is belangrijk, want omzetbelasting heeft veel raakvlakken die hierin zijn opgenomen. Er zijn qua formaliteit problemen in deze wet die uiteraard bekeken moeten worden. Het zou mooi zijn als de Douanewet wordt herzien, voordat de BTW wet wordt ingevoerd. Als er is reeds een wetsvoorstel is dan maar alleen ontbreekt alleen nog de wil om het te behandelen en in te voeren.

Dhr. Ronny Asabina (DNA Fractie voorzitter BEP)

De verwachting die ik had van uw presentatie was meer gericht op de uitdagingen die een rol zullen spelen bij de invoering van BTW. In 2017 hebben wij een aanpassing op de wet jaarrekening gehad. Je kan een situatie krijgen waarbij de wet BTW is aangenomen, maar de non-compliers zijn alarmerend hoog. De grote informele sector zal niet in het systeem voorkomen, maar hoe staat het met de lagere inkomensklasse die hun geld niet in het buitenland kunnen besteden?

Antwoord

Level playing field is inherent aan de BTW, dit kan bereikt worden door de BTW goed te structureren. Financiering is een probleem, waardoor de andere administratieve aspecten ook belangrijk zijn.

Mevr. Nicole Deira (vertegenwoordiger ASFA)

Het zijn de “compliers” (de bonafide bedrijven) die zich met de prijsopdrijving bezighouden en waardoor het erop lijkt alsof ASFA de prijzen omhoog brengt. Om te voorkomen dat er in de productiesector oneffenheden aanwezig zijn. Moeten we aan “level playing field” gaan doen om niet te discrimineren binnen de lokale productie? Welke modaliteiten heeft u gezien in de overige landen? Moet er ook worden gedacht aan een fiscale eenheid?

Antwoord

Een goed gestructureerde BTW lost veel problemen op van concurrentievervalsing die hun oorsprong vinden in invoerrechten en verbruiksbelastingen. Neutraliteit is een pilaar van de BTW en dus zou een “level playing field” altijd moeten worden nagestreefd bij de structureren van de BTW. De BTW zelf discrimineert niet tussen binnenlandse en buitenlandse ondernemers of tussen goederen en diensten. Het beoogt simpelweg alle economische activiteiten in de wereld te belastingen die tot binnenlands verbruik leiden en alle economische activiteiten te vrijwaren van belasting wanneer zij tot buitenlandse verbruik leiden. Om meer voordelen van BTW te genieten moet je zoveel mogelijk druk verschuiven van andere verbruiksbelastingen naar BTW. De basis is

belangrijk. Bijzondere faciliteiten als fiscale eenheid moeten dat doel van neutraliteit bevorderen en niet verstoren.

Dhr. Patrick (Vertegenwoordiger RAVAKSUR)

Er is aangegeven dat vrijstellingen zwaar kunnen drukken op de lage huishoudens. Beveelt u het daadwerkelijk invoeren van de vrijstellingen? Is het binnen BTW redelijk als er ook een belastingvrije grens is?

Antwoord

Vrijstellingen worden vaak gebruikt om de verhoging van het algemeen tarief goed te praten. Er zijn ook vrijstellingen in de concept wetgeving, maar die moeten gelimiteerd zijn en het tarief moet ook laag zijn. Een simpel structuur gaat meer opleveren en gaat evenrediger werken voor zowel bedrijfsleven als consument inclusief de armen. Er is wel een drempelbedrag, maar die moeten de kleine ondernemers beschermen. Maar de kleine ondernemers die handeldrijven met grote bedrijven, moeten wel een recht hebben tot registratie, anders leidt dit tot kostprijs verhogingen en cumulatie.

Dhr. Rabin Parmessar (DNA Fractie voorzitter NDP)

Het parlement heeft de concept wet nog niet ontvangen om te weten welke vorm van BTW zal worden ingevoerd. Gelet op ons belastingsysteem, welke randvoorwaarden moet je hebben om een BTW systeem in te voeren? Wat zijn de voorbereidingen? Hoe sterk is onze belastingdienst nu en kunnen ze dit dragen? Hoe wordt het ingeschat?

Antwoord

Als het gefaseerd wordt ingevoerd dan kan je een oplossingsgerichte benadering nemen door de wetgevers en belastingdienst erbij te betrekken en ze in fasen te laten werken aan het invoeren van deze wet. Als zaken op die manier worden gestructureerd dan kan er tegelijkertijd vertrouwen en capaciteit opgebouwd worden. Mensen bij de belastingdienst kunnen ook betrokken worden bij de analyses van de problemen.

De bedoeling van de toerismewet was dat er ordening zou komen. De informele sector en de sub sectoren zijn losgelaten etc. De oneerlijke concurrentie zal groter worden en de bonafide bedrijven zijn makkelijker te controleren. We moeten de informele sector formeel gaan maken.

Het reguleren van de informele sector is niet alleen de taak van de belastingdienst. De economische ordening heeft invloed op de BTW, vandaar dat het ook is aangehaald. En als zulke initiatieven op tafel worden gelegd is het belangrijk dat ze uiteindelijk ook worden uitgevoerd. Als de btw-wetgeving goed wordt ingericht zou het moeten werken, terwijl de rest van de economische ordening plaatsvindt.

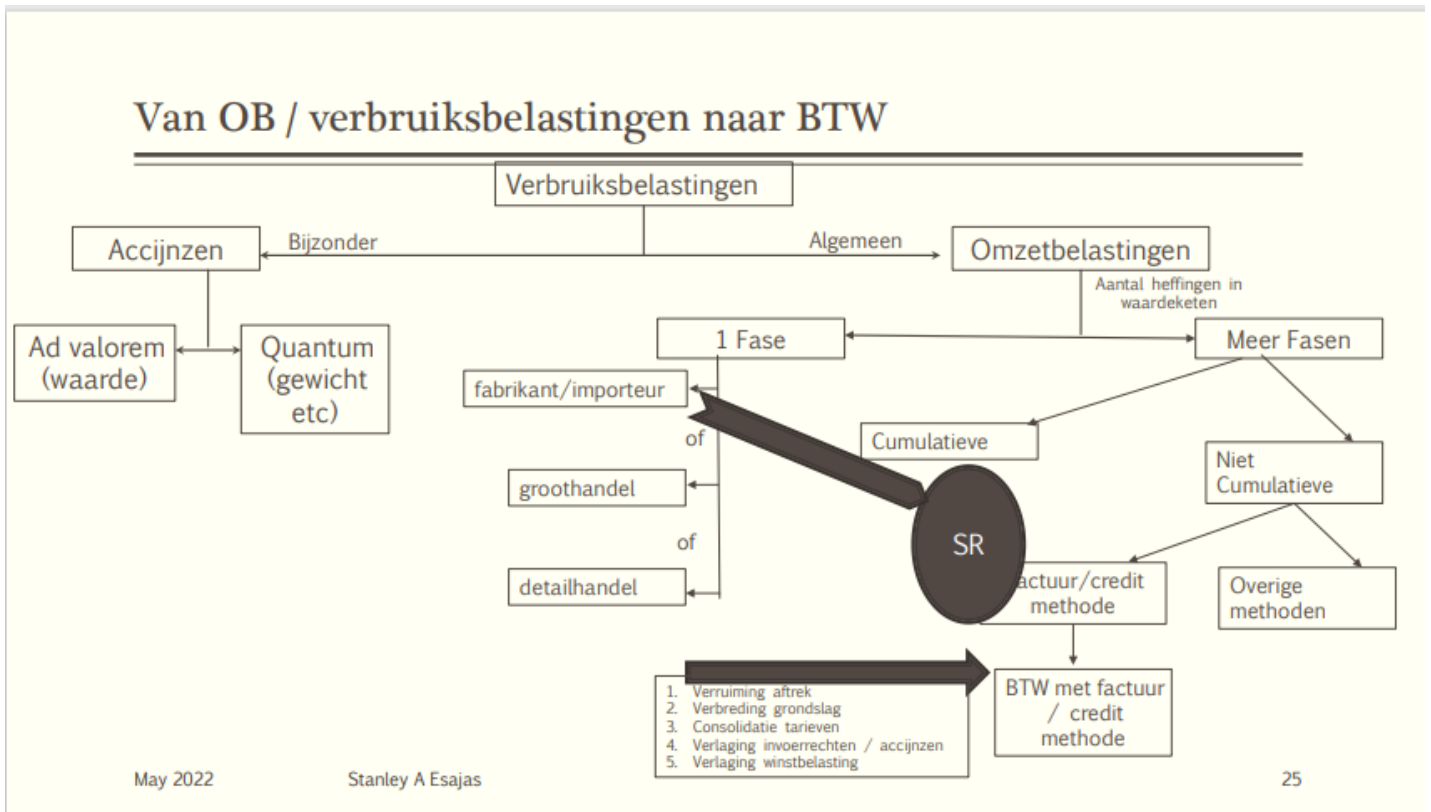
Dhr. Berrenstein (C-47)

Er is al jarenlang een voorbereiding naar de invoering van BTW. Is er een correlatie tussen het invoeren van BTW en aanpassen van de loonbelasting schijven en wat zijn uw inzichten? Is het een

reële correlatie en zal het voldoen aan de internationale standaarden?

Antwoord.

Het argument voor de BTW ligt in de Internationale handel en -concurrentiepositie en het tegengaan van concurrentievervalsingen. Het verschuiven van belastingdruk tussen de degressiviteit van de BTW en de progressiviteit van de loon- en inkomstenbelasting in hun uitwerking op huishoudinkomens is een kwestie van binnenlandse Politieke Economie. De BTW zal simpelweg zwaarder uitpakken voor armere huishoudens dan een loon-en inkomstenbelasting waar de omstandigheden van de subjecten wel worden meegerekend. Dus het systeem gaat armen zwaarder belasten dan rijken. Wij moeten onderscheid maken tussen het technisch raamwerk en de keuzes die worden gemaakt om politieke waarden na te streven. Het gelijk of zwaarder belasten van armen in vergelijking met rijken heeft in veel landen wel een politieke doelgroep, maar wordt ook gezien als een vrij rechtse politieke keus. Het is belangrijk dat er in de maatschappelijke discussie naar meerdere stemmen wordt geluisterd. Ten aanzien van de loonbelasting moet gekeken worden naar inflatie en de koers, omdat Suriname een land is met hoge tot hyperinflatie. Zelfs de wetgever geeft weinig blijk van vertrouwen in de Surinaamse munteenheid, als je kijkt naar de dollar en delegatiebepalingen in de accijnstarieven. Vandaar dat de loon- en inkomstenbelasting schijven steeds moeten worden verschoven.

4. Werkgroep discussies

De thema's voor werkgroepen waren als volgt geformuleerd:

1. Wat zou de strategie moeten zijn voor loon- en inkomstenbelasting schijven in inflatoire economie:
  - a. Schijven koppelen aan de dollar,
  - b. Indexeren middels jaarlijks wettelijke vaststelling,
  - c. Soevereine munt in belastingwetten vervangen fiscale munt die de wetgever jaarlijks in SRD bijstelt.
2. Welke randvoorwaarden mogen wij stellen aan de implementatie en controle van bedrijfsprocessen voor de btw. (Denk aan certificatie, standaardisatie van softwarepakketten, kasregisters etc.). Ook nog tijdlijn voor implementatie bedrijfsprocessen. Hoeveel maanden tijd moet de wetgever laten tussen communicatie van administratieve verplichtingen en implementatie door ondernemers
3. Hoe zou de Registratie, teruggaaf en overige administratieve verplichtingen georganiseerd moeten zijn/ moeten plaatsvinden
4. Op welke manier zal de overgang van bedrijfsmiddelen van OB naar BTW zich moeten voltrekken.

De groepen werden geformeerd op basis van eigen persoonlijke behoefte en interesse van de participanten.

4.1 Werkgroep 1

*Wat zou de strategie moeten zijn voor loon- en inkomstenbelasting schijven in inflatoire economie:
Schijven koppelen aan de dollar,
Indexeren middels jaarlijks wettelijke vaststelling,
De soevereine munt in belastingwetten vervangen fiscale munt die de wetgever jaarlijks in SRD bijstelt.*

Fundamenteel in de strategie is dat dat er belasting verlagende maatregelen worden ingevoerd en dat Loonbelasting weg moet bij de invoering van de BTW.

De volgende oplossingsmodellen zijn:

- In dialoog treden en consultaties hebben met sociale partners
- Jaarlijkse inflatie koppelen aan de belastingschijven
- Grondslag, de wetgeving (loon- en inkomstenbelasting)

Aanbevelingen strategie voor loon en inkomstenbelasting

- Het uitgangspunt van de vakbeweging bij invoeren van BTW is dat de bestaande belastingdruk wordt verlaagd.
- De belastingvrije grens moet Suriname blijven behouden bij invoering van BTW.

- De loonbelasting is een voorheffing op inkomstenbelasting. Indexeren op basis van jaarinflatie (belasting inkomen schijf)

Conclusie groep

We komen hier tot de conclusie dat met de invoering van de BTW, er minder druk gelegd moet worden op de bestaande belastingdruk, dat de belastingvrije grens behouden moet worden en dat Inkomsten- en loonbelasting een van de meest oneerlijke manieren is voor het innen van belasting.

4.2 Werkgroep 2

Welke randvoorwaarden mogen wij stellen aan de implementatie en controle van bedrijfsprocessen voor de btw. (Denk aan certificatie, standaardisatie van software pakketten, kasregisters etc.)? Ook nog tijdelijk voor implementatie bedrijfsprocessen. Hoeveel maanden tijd moet wetgever laten tussen communicatie van administratieve verplichtingen en implementatie door ondernemers.

Er werd een voorstel gedaan om de vraag anders te formuleren namelijk;

Welke randvoorwaarden moeten wij stellen aan de implementatie en controle van bedrijfsprocessen voor de btw. (Denk aan certificatie, standaardisatie van softwarepakketten, kasregisters etc.)

De volgende randvoorwaarden werden door de groep gepresenteerd.

- Een gefaseerde implementatie van BTW van ongeveer 12 maanden voor het bedrijfsleven. Deze aanlooptijd van 12 maanden voor invoeren van bedrijfsprocessen, beginnende bij publicatie van de vereisten
- Voorafgaand aan de implementatie moeten een serie van btw-informatiesessies worden geïmplementeerd t.b.v. totale gemeenschap de diverse belangen groepen (privaat en maatschappelijk middenveld). De calculatie en de voordelen en de voorwaarden van BTW zullen gecommuniceerd moeten worden. Verbetering van communicatie, publicatie van werkdocumenten, handleidingen etc. en regelmatige feedback loop met bedrijfsleven
- Verplichte registratie voor alle ondernemingen.
- Belastingvrije grens voor kleine ondernemingen zal, bepaald moeten worden.
- Reorganisatie van het huidige inning-methodiek; drastisch updaten van de automatisering van de diensten van de belastingdienst. Instrueren en certificeren van software “vendors” en pakketten voor verschillende industrieën, kas processen en kasregisters
- Verificatie van kasstroom processen met belastingdienst, met name de tijd voor afdracht en tijd voor teruggaven, de wisseling van valuta bij afdracht en teruggaaf en correcties etc.
- Herzien van de Scheepvaartwet.

Aan de hand van het bovenstaande kan geconcludeerd worden dat alvorens de BTW wet wordt aangekondigd er eerst gewerkt moet worden aan het reorganiseren en informeren van de belangrijke actoren. De belastingdienst, bedrijfsleven en de samenleving moeten ook de gelegenheid krijgen om zich aan te passen aan het nieuw systeem.

De volgende aandachtspunten voor BTW zijn:

1. bepaling van de belastingvrije grens
2. Duidelijkheid in aftrekposten
3. Tussen handelaren (door commissies worden producten duurder; hoe kan dit worden aangepakt?

Algemene discussie is dat bij een niet goed doordacht btw-systeem oneigenlijke concurrentie gestimuleerd wordt.

Voorstel uitvoering van een pilotproject:

Het betreft het uitvoeren van Interne pilotproject van 6 maanden binnen de belastingdienst; Hieruit kunnen de lessen worden geleerd. De nodige expertise zal aan te pas komen. Het versterken van het huidig kader en aantrekken van expertise is van belang.

In dit Pilotproject wordt de BTW geïntroduceerd binnen een bepaalde sector om de lessen eruit te halen en aan te scherpen waardig.

4.3 Werkgroep 3.

Hoe zou de registratie, teruggaaf en overige administratieve verplichtingen georganiseerd moeten zijn/ moeten plaatsvinden.

Oplossingsmodellen:

Het huidig registratiesysteem is redelijk.

Upgraden van het registratiesysteem voor natuurlijke personen en koppelen aan ID-nummer

Goede registratie van de ondernemer

Goede administratieve organisatie voor teruggave

Bewustwording Campagne

Aanbevelingen:

De overgangsregelingen moeten voor een oplossing zorgen m.b.t. het niet dubbel belasten van bedrijfsmiddelen.

De wet moet specifiek aangeven wie belastingplichtig is.

Een voor Suriname eenduidige definiëring van de categorieën ondernemers is van belang, wanneer is er sprake van een micro, klein en middelgroot bedrijf wat zijn de criteria.

Er kan geconcludeerd worden dat de registratie, teruggaaf en overige administratieve verplichtingen door middel van; upgraden van het registratiesysteem voor natuurlijke personen die gekoppeld is aan ID-nummer, goede registratie van de ondernemer, goede administratieve organisatie voor teruggave en een bewustwording campagne zou moeten plaatsvinden.

4.4 Werkgroep 4

Op welke manier zal de overgang van bedrijfsmiddelen van OB naar BTW zich moeten voltrekken.

Oplossingsmodellen:

- Er moet even overgangsregeling komen.
- Een gefaseerde aanpak.
- Versterking capaciteit belastingdienst.
- Beheersbaar houden van de overgang; uitbreiding wet OB.

Aanbevelingen:

Nagaan of er al omzetbelasting zit op de oude bedrijfsmiddelen (importgoederen).

Termijn gerelateerd aan gebruik of afschrijving (Indien niet dan cumulatieve OB en BTW).

Inflatie effect vergroot

De groep is tot de conclusie gekomen dat tijdens de overgang van bedrijfsmiddelen van OB naar BTW er vooral gewerkt moet worden met een gefaseerd stappenplan en dat er dan ook gewerkt moet worden aan de capaciteitsversterking binnen de belastingdienst.

Sluiting Discussie & afspraken

Er is afgesproken dat er een verslag van de werkgroep sessie wordt gemaakt en op basis hiervan adviezen worden geformuleerd die aangeboden worden aan de De Nationale Assamblee.

Bijlagen

- 1 presentatie Keynote speaker
2. presentie lijsten